

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Кочетова Т. І., Котлярова А.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Процеси глобалізації включають в себе вільне переміщення капіталів, тому проблема обґрунтування привабливості інвестиційних проектів виходить за національні рамки, набуваючи міжнародний характер. Міжнародна конкурентоспроможність інвестицій має на увазі багатокритеріальне обґрунтування проектів. Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів по будь-якому одному критерію може приводити до невірних результатів.

Багатокритеріальність задачі означає синергетичний підхід до її вирішення. Переваги синергетичного підходу до формування оптимальної структури інвестиційних проектів загальновідомі. Однак, методологічні проблеми визначення економічної ефективності бізнес-проектів з позицій синергетики в даний час залишаються слабо дослідженими

Доцільність рішення цих методологічних проблем обумовлена тим, що офіційно діючі методики оцінки інвестиційних проектів пропонують кілька способів розрахунків для вибору найбільш ефективного варіанту по одному економічному показнику. Будь-який з них може дати лише однобічну оцінку ефективності альтернативних бізнес-проектів. Такий підхід знаходиться в протиріччі з принципами синергетики.

Синергетика заснована на ідеях системності, спільності закономірностей розвитку об'єктів всіх рівнів матеріальної і духовної організації, нелінійності і незворотності. Синергетичний ефект від реалізації рішення різного роду завдань (інвестиційних, економічних, фінансових та ін.) є багатоаспектним, а, отже, і багатоцільовим. Кількісно цей ефект доцільно представляти вектором, компонентами якого є економічні, фінансові, соціальні, екологічні та інші показники режимів взаємодії елементів аналізованої системи.

Для вирішення завдань в багатоцільовій постановці рекомендується загальна укрупнена схема, яка передбачає виконання наступного комплексу процедур:

- 1). Впорядкування критеріїв, включених в модель задачі, в порядку зменшення їх економічної важливості для інвестора.
- 2). Отримання множини допустимих планів в результаті вирішення задачі по першому (домінуючому) критерію.
- 3). Вибір з цієї множини найкращого плану з чисельним значенням першого критерію.

Таким чином, запропонований підхід до оцінки інвестиційних проектів на основі багатокритеріальності дозволяє врахувати сукупність взаємопов'язаних показників, які дозволяють на основі узагальненого показника прийняти остаточне рішення, яке відповідає поставленій меті та істотно знижує ризик інвестора.